УДК 821.111(73)
Г49

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Редакція висловлює подяку Тетяні Щегринець
за допомогу в роботі над проєктом

Перекладено за виданням:
Hinton S. E. The Outsiders : A Novel / S. E. Hinton. —
New York : Viking, 2006. — 224 p.

Переклад з англійської *Володимира Горбатька*

Дизайнер обкладинки *Іван Дубровський*

© S. E. Hinton, 1975
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2024
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2024

ISBN 978-617-15-1231-3
ISBN 978-0-142-437-332 (англ.)

Шановний читачу,

Мені дуже важко розповідати про себе, а особливо про «Аутсайдерів», які були написані в жахливий період мого життя, вийшли друком завдяки низці дивовижних збігів і рушили далі, ніж будь-хто з авторів наважувався мріяти. Але я спробую.

Я написала «Аутсайдерів», коли мені було шістнадцять років. Насправді я почала їх іще в п'ятнадцять як коротке оповідання про хлопчика, якого побили дорогою з кінотеатру до дому.

Але я не просто написала «Аутсайдерів» — я їх прожила. Озираючись на минуле, я розумію, наскільки важливим для мене тоді було жити іще одним життям. Бути кимось іншим. Мати справу з проблемами, з якими мені довелося зіткнутися, і виписати свій шлях до певного розуміння цих проблем і їх подолання. Тепер усе це в ретроспективі. А тоді я була розлючена соціальним становищем в старших класах моєї школи. Мені відчайдушно хотілося почитати щось таке, що реалістично описувало б життя підлітків.

Я знала, що буду письменницею. Я люблю писати. Я почала ще в початковій школі, бо любила читати, і мені подобалася думка про можливість створювати історії на свій смак. Тож на час, коли я була в старших класах, я вправлялася в письменництві вже роками. Тому була рада і водночас не надто здивована, коли отримала видавничий контракт у день закінчення середньої школи.

«Аутсайдери» привели мене в багато місць, куди я навіть не мріяла потрапити. Вони познайомили мене з людьми, яких я ніколи б не зустріла. Хоча імена Патріка Свейзі, Тома Круза, Метта Діллона, Роба Лоу, Крістофера Томаса Гавелла, Еміліо Естевеса та Ральфа Маччіо знайомі більшості людей і викликають уявлення про кінозірок та їхнє розкішне життя, мені пригадується група милих, пришелепуватих, надзвичайно талановитих і водночас неймовірно звичайних хлопців-підлітків. Я брала участь в усіх аспектах зйомок кіноверсії «Аутсайдерів», і спогад, який я найбільше ціную, — це час, проведений з «моїми хлопцями».

Я у вдячному боргу перед Френсісом Копполою. Не лише через його доброту, дружбу й повагу особисто до мене, але й через те, що він зняв фільм для фанатів книги. Він створив правильну адаптацію, консультуючись зі мною щодо всього — від географії зйомок до гардеробу, — але він хотів догодити саме фанатам книжки. І, наскільки я знаю, він — єдиний режисер, який повернувся до теми й зняв більш повний фільм (*The Outsiders*, *The Complete Novel*), бо ті ж фанати попросили його про це.

Фанати... Я отримую листи з усіх штатів, із десятків зарубіжних країн. Від дванадцятирічних і сорокарічних.

Від ув'язнених і поліцейських, від вчителів, соціальних працівників і, звісно ж, дітей.

Дітей, які живуть такими ж життями, як і герої «Аутсайдерів». І дітей, які не можуть уявити собі такого життя, як в «Аутсайдерах». Дітей, які постійно читають. Від дітей, які ніколи раніше не дочитували книжок до кінця.

Листи зі словами «Мені сподобалася книга» — це добре, «Я ніколи не любив читати, а тепер читаю постійно» — ще краще, але листи на кшталт «"Аутсайдери" змінили моє життя», «Я прочитав цю книжку п'ятнадцять років тому і тепер розумію, як сильно вона вплинула на мій життєвий вибір» мене, відверто кажучи, лякають. Хто я така, щоб змінювати чиєсь життя? Гадаю, найкращою відповіддю будуть вислови «Головне — книга, а не автор» та «Головне — саме послання, а не посланець». У мене часто з'являється відчуття, що «Аутсайдерам» *судилося* бути написаними і я була *обрана* для цього. Книжка, безумовно, принесла більше користі, ніж будь-що, що я могла б зробити особисто.

Якщо у вас склалося враження, що я приємно приголомшена десятиліттями неймовірної реакції на те, що починалося як коротке оповідання, написане мною в п'ятнадцять років, то, гадаю, це враження правдиве.

Залишайтеся добрими й щирими.

С. Е. Гінтон

РОЗДІЛ 1

Коли я вийшов під яскраве сонце з темряви кінотеатру, то мав на думці лише дві речі: Пола Ньюмана[1] і те, як дістатися додому. Хотів би я бути схожим на Пола Ньюмана (він крутий хлопець, а я — ні), але вважаю, що маю не такий вже й поганий вигляд. У мене світло-брунатне, майже руде волосся і сіро-зелені очі. Хотілося б, аби вони були більш сірими, бо я взагалі терпіти не можу хлопців із зеленими очима, але доводиться задовольнятися тим, що маю. Моє волосся довше, ніж зазвичай носять багато хлопців: коротко підстрижене прямими лініями на потилиці й довге на лобі та скронях, але я — слюсар, і більшості хлопців з мого району зачіска взагалі до лампочки. До того ж мені личить довге волосся.

Я йшов додому сам-один, але мені однаково до вподоби самотність, хтозна-чому, може, тому, що я люблю дивитися кіно так, щоб ніхто не заважав і можна було б пірнути у фільм і жити в ньому разом з акторами. Коли ж я дивлюся фільм у чиїйсь компанії, то це дещо некомфортно, наче хтось читає твою книжку, зазираючи через плече. У цьому я не такий, як інші. Тобто мій другий старший брат Лимонад, якому шістнадцять і скоро буде сімнадцять, книжок не читає взагалі, а найстар-

[1] Американський актор і режисер, десятиразовий номінант на премію «Оскар» *(прим. ред.)*.

ший брат Даррел, якого ми звемо Даррі, працює надто довго й тяжко, щоб цікавитися якоюсь вигаданою історією чи малюнки малювати, тож я не такий, як вони. Ніхто в нашій банді не цікавиться фільмами та книгами так, як я. Інколи мені здається, що я єдина людина у світі, хто взагалі ними цікавиться. Тому я й пішов додому сам-самісінький.

Лимонад принаймні намагається зрозуміти хоча б щось, чого не скажеш про Даррі. Взагалі-то, Лимон не такий, як всі, бо майже все розуміє. Скажімо, він не горлопанить на мене увесь час, як Даррі, і не ставиться до мене так, ніби мені шість, а не чотирнадцять. Я люблю Лимона більше за будь-кого, навіть більше за маму й татка. Він завжди весело безтурботний і усміхнений, тоді як Даррі — жорсткий та суворий і майже не всміхається. Проте Даррі за свої двадцять років довелося багато пережити; він надто швидко подорослішав. А Лимонад, схоже, ніколи не стане дорослим. Навіть не знаю, як краще. Колись та дізнаюся.

Отже, я йшов додому, міркуючи про кіно, але раптом мені забажалося хоч якоїсь компанії. Слюсарям не можна подовгу ходити наодинці, бо на них нападуть або з'явиться якась істота й заверещить: «Слюсарі!», що аж ніяк не додає настрою — гадаю, ви розумієте, про що я. Нападають на нас социки, себто представники соціальних вершків, дітвора скоробагатьків з Вест-Сайду. А всіх наших хлопців з Іст-Сайду позначили виразом «слюсарі», тобто невдахи, для яких один шлях в житті — на заводі ішачити.

Ми бідніші за социків та середній клас. Гадаю, ми ще й агресивніші за них. Ми — не социки, які нападають на слюсарів, влаштовують погроми приміщень та кидаються, мов гранатами, пивними бляшанками, а потім буцають їх по дорозі, і яких змальовують в газетах то як суспільну ганьбу, то як майбутню суспільну еліту. Слюсарі — це майже розбійники: ми крадемо всілякі речі, їздимо на старих підштопаних автівках, грабуємо заправки і час від часу влаштовуємо бійки між бандами. Я не кажу, що сам цим займаюся. Даррі мене вб'є, якщо дізнається, що в мене проблеми з поліцією. Відтоді як мама з татком загинули в автокатастрофі, маємо триматися вкупі й поводитися пристойно. Тому ми з Лимоном всіляко намагаємося уникати халеп, а коли втриматися не вдається, то всіма способами намагаємося не попастися. Просто я хочу сказати, що цим займається більшість слюсарів, подібно до того, як більшість із них відпускає довге волосся й носить джинси та футболки або сорочки навипуск, шкірянки та кросівки чи грубі черевики. Не скажу, хто кращий — социки чи слюсарі; просто отака в нас ситуація.

Я би міг почекати, поки з роботи не повернуться Даррі та Лимонад, а вже потім піти в кіно. Вони могли б піти зі мною або провести чи відвезти туди й назад, хоча Лимон не може висидіти в залі до кінця, а на Даррі фільми наганяють сон. Даррі вважає, що йому достатньо власного життя, і не визнає за потрібне споглядати чуже. Я міг би також взяти із собою когось з ватаги, одного з отих чотирьох хлопців, яких ми з Даррі та Лимоном вважаєморіднею, бо разом виросли. Ми майже як брати; коли ви живете в такому тісно спаяному районі, як наш, то з часом пізнаєте один одного напрочуд добре. Якби я подумав як слід, то зателефонував би Даррі, і він забрав би мене дорогою додому або покликав Балакуна Метьюза, одного з нашої ватаги, і він забрав би мене на